

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 18. oktober 2018

Miljø- og fødevareministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1038 (MOF alm. del) stillet 21. september 2018 efter ønske fra Christian Rabjerg Madsen (S).

Spørgsmål nr. 1038

”Ministeren bedes redegøre for:

- antallet af danskere, der hvert år dør for tidligt på grund af luftforurening,
 - antallet af danskere, der hvert år bliver syge som følge af luftforurening,
 - størrelsen af de danske sundhedsomkostninger til sygdomme som følge af luftforurening,
 - de primære forureningskilder til luftforurening i Danmark,
 - i hvor høj grad dieselbilens udstødning bidrager til luftforureningen i Danmark,
 - i hvor høj grad fyring i brændeovne bidrager til luftforureningen i Danmark
- og
- i hvor høj grad skibes udstødning bidrager til luftforureningen i Danmark.”

Svar

Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) ved Aarhus Universitet står for overvågningen af luftkvaliteten i Danmark på vegne af Miljø- og Fødevareministeriet. De offentliggør en årlig rapport om luftkvaliteten, der også indeholder en modelberegning af sundhedseffekterne. Den seneste rapport udkom i juli 2018: "The Danish Air Quality Monitoring Programme, Annual Summary for 2017", <http://dce2.au.dk/pub/SR281.pdf>. Modelberegningerne af helbredseffekter er primært foretaget på baggrund af den såkaldte bybaggrund og primært partikelforureningen, jf. MOF svar på spm.890.

Af DCE's rapport fremgår, at der i gennemsnit for 2015 til 2017 er beregnet 3.240 for tidlige dødsfald som følge af luftforurening. I rapporten indgår også en beregning af en række forskellige sygdomseffekter som følge af luftforurening, herunder 3,1 mio. sygedage, 3060 tilfælde af kronisk bronkitis, 469 tilfælde af lungekræft, m.v. Beregningerne er behæftet med en vis usikkerhed. DCE anfører i rapporten, at modelberegningerne generelt undervurderer luftforureningen og effekten måske er ca. 25 % højere end det beregnede. Helbredseffekter som følge af luftforurening er faldet med ca. 44 pct. siden 1990.

Miljø og Fødevareministeriet er ikke bekendt med opgørelser af de rene sundhedsøkonomiske omkostninger som følge af luftforurening. Den årlige rapport fra DCE værdisætter luftforureningen ud fra betalingsvillighed. Det er den metode, der normalt anvendes til at opgøre omkostninger ved luftforurening. Betalingsvillighed er udtryk for en forbrugers betalingsvillighed for en given vare på et givet marked. I dette tilfælde er 'varen' undgået sygdom og død. De samfundsøkonomiske omkostninger, som følge af luftforurening, opgøres således i den seneste rapport til 25 mia. kr. årligt. DCE har i beregningerne ikke anvendt opdaterede tal for værdien af for tidlig død. Hvis de nye priser

for værdien af statistisk liv fra Finansministeriet var blevet anvendt ville tallet være ca. dobbelt så stort. Det forventes, at DCE opdaterer deres model, når de beregner nye tal i 2019.

Luftforureningen i Danmark kommer primært fra udlandet inklusiv international skibstrafik. I forskellige beregninger og overslag ud fra målinger opgøres den del af partikelforureningen, der kommer udefra til mellem 70 og 80 pct., heraf udgør skibstrafikken fra primært Nordsøen og Østersøen ca. 14 pct. Der er også et mindre bidrag fra farvande længere væk. I DCE's beregninger af for tidlig død for 2017 er bidraget fra danske kilder beregnet til omkring 24 pct. Beregningerne er komplicerede, fordi der både sker en primær udledning af partikler og en sekundærdannelse af partikler i atmosfæren.

Af de danske kilder til direkte udledning af partikler udgør brændeovne, brændekedler mv. ca. 70 pct. mens transport og industri begge udgør ca. 10 pct., mens de resterende 10 pct. udgøres af andre industrielle processer og landbrug. For NO_x udgør transportsektoren ca. 45 pct., energisektoren og industri begge 15 pct., landbrug 16 pct., brændeovne 4 pct. og andet ca. 5 pct.

Dieslbiler uden partikelfilter giver et væsentlig bidrag til forureningen med sodpartikler i byerne, hvor mere end halvdelen af sodpartikler kommer fra trafikken. Dieslbilerne er endvidere den dominerende kilde til NO₂-forurening i byerne.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Mikkel Dam Schwartz